

TITORE

Pablo jóaripũ

Ñũdutigorigue

1 ¹Yũũ Pablo Cõãmacũrẽ padeotecogu Jesucristo cũũyere wededutigũ beserigu niã. Cõãmacũ cũũ beserira cũũrẽ ãñurõ padeorẽmena niirecutiario jĩĩgũ, yũũre wededutigũ cũũwĩ. Diamacũ maquẽrẽ cũã masĩarõ jĩĩgũ, yũũre cũũwĩ. Cũã tee padeorẽ cõorã Cõãmacũ boorere tiicúa. ²Cũã padeorẽmena “Cõãmacũ marĩrẽ catirẽ petihẽre ticotoajĩ-yi” jĩĩ wãcũbayiadacua. Cõãmacũ cũũ atibũreco tiĩadari suguero, “catirẽ petihẽre ticogũda” jĩĩtoarigu niwĩ. Cũũ jĩĩditoriqui. ³Mecũtĩgã cũũ jĩĩrito jeari, cũũye queti masĩnorĩ tiii. Cõãmacũ marĩrẽ netõnẽgũ yũũre tee quetire wededutiwi.

⁴Tito, yũũ mũũrẽ ãñudutia. Marĩ sĩcãrĩbĩro Jesurẽ padeorã niã. Teero tiigũ, mũũ yũũ macũ tiirõbĩro niã.

Cõãmacũ marĩ Pacũ, teero biiri Jesucristo marĩrẽ netõnẽgũ mũũrẽ ãñurẽ ticoaro; bóaneõ ñããrõ; ãñurõ niirecutiri tiĩaro.

Pablo Tĩtore buedutirigũ

⁵Yũũ mũũrẽ Creta nũcũrõpũ cũũatiwũ, marĩ tiirĩguere peotĩaro jĩĩgũ. Macãrĩcõrõ bũtoã duti-

rãre sõnecoya, Jesurẽ padeorãre sũonĩãrõ jĩĩgũ yũũ mũũrẽ dutirorobirora. Biiro jĩĩwũ: ⁶“Bũtoã menamacũ niigũdũ wapa cõohẽgu niĩãrõ; sĩcõrã nũmocutigu niĩãrõ; cũũ põna Jesurẽ padeorã niĩãrõ; ‘cũũ põna duuro manirõ ñãñarẽ tiĩya’ jĩĩña manirã niĩãrõ; ‘dutiĩrẽ tũorĩdojãrã niĩya’ jĩĩña manirã niĩãrõ”, jĩĩwũ. ⁷Sĩcũ Jesurẽ padeorãre sũonĩgũ Cõãmacũye maquẽrẽ dutibosagu niĩ. Teero tiigũ, “cũũrã ñãñagũ niĩ” jĩĩña manigũ niĩãrõ. Cũũ boorõ dícu tiidũgãgu niirijãrõ. Cũũ, cũmũgũ, cãmerĩquẽgũ, ñãñarẽ tiirẽmena niyeru wapatãgu niirijãrõ. ⁸Wãari basocã cũũya wiĩpũ jeari, boca, cãnirẽ ticogũ niĩãrõ. ãñurẽ tiigũ niĩãrõ. ãñurõ wãcũ besemasĩgũ niĩãrõ. ãpẽrã ñãacõropũ diamacũ maquẽ tiigũ niĩãrõ. Cõãmacũ boorõ tiirucũgu niĩãrõ. Ñãñarẽ tiidũgãpacũ, tiihẽgu niĩãrõ. ⁹Cõãmacũye diamacũ maquẽ cũũrẽ bueriguere tiidũrĩjãrõ booa. Teero tiigũ, ãpẽrãrẽ Jesucristoye queti diamacũ buerẽmena wãcũtũuari tiimasĩqui. Tee buerẽre merẽã wedesecotere diamacũ wãcũrĩ tiimasĩqui.

¹⁰Pau dutiĩrẽ tũorĩdojãrã niĩya. Cũã noo boorõ wedesenetõrã, teero biiri jĩĩditoremena we-

derá niíya. Pau teero tiirécutira niicua “cōnerígu yapa casero wídetáya” jīrī pōna menamacārā. ¹¹Cūārējā buerijārō booa. Cūā buerémena pau sīcūpōna sicawí macārārē posari tiicúa. Niyeru wapatádugara, bueya maniréno-rē bueāmajācua.

¹²Too sugueropu tiinucūrō Creta macū queti jóari basocu tiidita macārārē jóarígu niwī: “Creta macārā jīditorepira niíya. Wáicua cūara tiiróbiro bóaneō ñnarē cuohéa apērārē ñañarō tiíya. Yaawānirā, sūnarépira niíya”. ¹³Cūā diamacū jóagura tiíyí. Teero tiigú, too macārā Jesuré padeoráre añurō jīmeniremena wedeya, cūā diamacū padeoáro jīīgū. ¹⁴Muu teero tiihéri, cūā judíoa cūā wedeāmare quetire tuonunúsebo-cua; diamacū maquērē boohéraye dutirére tiinunúsebo-cua.

¹⁵Basocá síquerā añuré wācū tugueñarārē niipetire añuré niicua. Apērā padeohéa, ñañarō wācū tugueñarārē añuré manicú. Cūā wācūrēpura ñañatoacu méé. Cūā ñañarō yeeripūnacūtitoacua méé. ¹⁶Cūā “Cōāmacūrē masīā” jīipacara, marí cūā tiirére ññarī-pereja, Cōāmacūrē masīhērā tiiróbiro tiíya. Cūā ñañanetōjōārā, Cōāmacū dutirére netōnucārā, añurére tiimasīhērā niíya.

Bueré diamacū dutiré

2 ¹Muu bueré doca, diamacū bueré niīārō. ²Butoá dutirá biiro niirecutiario: Cūā quionírā,

padeonórā, añurére besemasīrā niīārō; diamacū padeoré cuoáro; cāmerí maīrécutiario; ñañarō netōpacára, wācūtutuaaro. ³Butoá numiā teerora niirecutiario. Cūā Cōāmacūrē padeorá numiā tiirécutira tiiróbiro tiíaro; queti jīī-āmahērā niīārō; cūmurá niirijā-ārō; añurére tiéñoārō. ⁴Cūā teeré tiirá, mamará numiārē buemasīādacua. Biiro buearo: Múā manusūmāre, múā pōnarē maīñá; ⁵añurō wācū besemasī, niirecutiya; ñañarére boorjāña; múāye wiseripure añurō pade niirecutiya; añurō niīña; múā manusūmā dutirére añurō yuuya. Apērā múā teero tiirí ñnarā, “Cōāmacūye queti ñañaniā” jīimasīricua.

⁶Mamará umuācārē teerora wācūtutuaare ticoya, cūā añurō wācū bese, niimūānucārō jīīgū. ⁷Muu basirora niipetire añurō tiisugúeya, cūārē ñnacūārō jīīgū. Cūārē buegu, niipetirere jīiditoro maniró, quioniremena bueya. ⁸Diamacū wedeseya, wedesānorí jīīgū. Muu teero tiirí, sicū merēā jīidugapacu, bobogúdaqui, “cūā ñañaniya” jīiré maquērē buahégū.

⁹Padecotera cūā dutiráre yu-rucuario. Cūārē usenirí tiíaro. Yúunerepira niirijāārō. ¹⁰Cūā opārāyére péerogā yaaríjāārō. Añurō tiirémena cūārē padeorí tiíaro. Cūā teeré tiirí, Cōāmacū mariré netōnégūye bueré añuré peti bauádacu.

¹¹Biiro biia: Cōāmacū mariré añurō tiigú, niipetira atibúreco

macārã cûã ñañaré tiirére netõ-nédugagu, Jesucristore ticodiorigu niwĩ. ¹²⁻¹³ Jesucristo marĩ Òpũ tutuanetõgũ, marĩre netõné-gũ niĩ. Too síro cûũ añurõ asibatéremena pũtaatigũdaqui. Atitõ cûũ atiadarere yueritonore Cõãmacũ marĩre ñañarére, ñañarõ ugaripéarere duudutii. Apeyenóre tiiadari sũguero, besesũgedutii. Teero biiri diamacũ tiirécuti, añurõ padeodutii. ¹⁴ Jesús marĩre diabolosarigu niwĩ. Cũũ diarémeha marĩre niipetire marĩ ñañaré tiirére acabó, netõnérigu niwĩ; marĩ ñañará niirirare cosepetjãrigu niwĩ. Cũũ teero tiijĩyĩ, cũũyara niĩarõ jĩĩgũ. Teero tiirã, añuré dícare tiidũgára niĩada.

¹⁵ Mũũ dutiré cõorémeha teeré wedeya; wãcũtutuare ticoya; cûã ñañaré tiĩariguere cûãrẽ tuomasĩrĩ tiiyã. Sícũno mũurẽ tee ññacõãrijããrõ.

Jesuré padeorã tiirécutire

3 ¹ Creta macãrãrẽ ateré wãcũrĩ tiiyã: Òpãrã, dutirã tiidutirere tiĩaro. Yũũnũsera niĩarõ. Añuré paderere “jáũ” jĩĩrã dícu niĩarõ. ² Æpẽrãrẽ ñañarõ wedeserijããrõ. Añurõ niirecutirere boorã. Basocãre añurõ tiĩaro. Niipetirare maĩrémeha tiirucúaro.

³ Too sũgueropũre marĩ niipetira biirora niirucumiwũ: Tuomasĩhẽrã, Cõãmacũ dutirére netõnucãrã, diamacũ niĩhẽrepere tiinũũsera, ñañarépere tiicotera, usenirucuya manirépere tiicotera

niirucumiwũ. Bũrecoricõrõ ñañarã, Æpẽrãyere ugoropira niirucumiwũ. Cũã doonõrã, marĩ menamacãrãmeha cãmerĩ ññatutirepira niirucumiwũ. ⁴ Marĩ teero tiipacãri, Cõãmacũ marĩre añurere tiirigu niwĩ. Marĩre maĩrigu niwĩ. ⁵ Teero tiigũ, marĩre netõnérigu niwĩ. Marĩ añurõ tiirére ññagũ mee netõnérigu niwĩ. Cũũ bóaneõ ññaré cõojĩgũ, marĩre netõnérigu niwĩ. Cũũ coserémeha wĩmarã sicato bauãra tiirõbiro tiirigu niwĩ. Espiritu Santomeha marĩ atibũrecopũre “mama wãcũrere cõorã niĩadacu” jĩĩrigu niwĩ. ⁶ Jesucristo marĩre netõnérigumeha Espiritu Santo tutuarere pairõ marĩre ticorigu niwĩ. ⁷ Cõãmacũ cũũ añurõ tiirémeha marĩ wapa cõohera wãari tiirigu niwĩ. Teero tiirã, catiré petihéropũ cũũ “ticogũda” jĩĩriropũ ññããda jĩĩrã, yuea.

⁸ Tee maquẽ diamacãrã niĩã. Mũũ tee maquẽrẽ cûãrẽ jĩĩnemosãrĩ boogã, Cõãmacũrẽ padeorã añuré dícare tiirã niĩarõ jĩĩgũ. Tee maquẽ añuré, basocãre tiĩapure niĩã. ⁹ Basocã cûã wedeseãmarere jĩĩapurijãña. Cûãya wedera tiãtopũ macãrã cûã jĩĩmuãatiriguere wedeseri, jĩĩapurijãña. Cûã Moisére dutiré cũũriguemeha cãmerĩ cúasori, mũũ wãcũrere wederijãña. Teero jĩĩ, cûã cúasore wapamania. Bũri niiré niĩã.

¹⁰ Jesuré padeorĩ põna macãrã niĩarirare batarĩ tiigũnorẽ cũũ

tee ñañarõ tiirere cũũrẽ wedeya. Mũũ sīcārī, p̄arí wedemiāri siro, cũũ múāmena niīarigũ witijāārõ. ¹¹Cũũ añũurẽ tiimīariguere cõāgũ niī. Cũũrẽ wāadarere cũũ basiro masīqui.

Āp̄ērārẽ tiīapudutire cũũrigue

¹²Yũũ Artemarẽ o Tíquicore mũũ p̄uto ticocori, mũũp̄e Nicópolisru yũũre ññagũ atiya. “Yũũ wāagũ, sīcārībírībocu”, jīī wācũgũ mee atiya. Púuriro niīrī, too netõnégũda. ¹³Zenas basocá wedesãoñirare wedesebosagũre

tiīapuya mũũ tiīapumasĩremena. Apolocārẽ teorora tiiyá, cũã día wāarop̄ure apeyenó d̄usarī jīīgũ. ¹⁴Mũũ menamacārã Jesurẽ padeorácã añũurẽ tiirīpora niīārõ. Āp̄ērã tiīapure boorã niīrī, tiīapuro. Ate cũã tiiréc̄utire búri peti niirẽ mee niīādacu.

Wedeyaponorigue

¹⁵Niipetira yũũmena niirã mũũrẽ añũudutiya. Marī menamacārã Jesurẽ padeorã añũārõ.

Cõāmacũ múã niipetirare añũurẽ ticoaro. Nocõrõrã niīã.